

INTERVENTIE

en initiatief moeten wat ons betreft de kijkrichting veranderen. Daarmee vervangen ze de oude begrippen niet. Integendeel, ze helpen ons de oude waarden nieuw leven in te blazen door ze te verbinden met de werkelijkheid van vandaag.

Wanneer we deze termen opnemen in ons politieke vertoog, betekent dat in de kern een kanteling van de politieke blik. Burgers zijn geen object van beleid, maar wezens van vlees en bloed, met kennis van hun omgeving en met het vermogen om invloed uit te oefenen op hun eigen leven en op dat van anderen. Wie dat vermogen niet aanspreekt, zal uiteindelijk constateren dat burgers vooral willen ontsnappen aan politiek en overheid. Die kanteling kan daarom vergaande gevolgen hebben voor de organisatie van de overheid en voor de verwevenheid van de sociaal-democratie met het maatschappelijk middenveld. Dat is meer dan we van 'lege containerbegrippen' mogen verwachten.

JANTINE KRIENS & JEROEN GÖTTGENS
*Resp. vice-fractievoorzitter van de PvdA Rotterdam en
politicooloog*

Nog tien jaar borrel- praat?

6 In het jaar 2000 maakte de wereldgemeenschap een afspraak: in vijftien jaar zou de armoede in de wereld gehalveerd worden. Die afspraak werd vastgelegd als één van in totaal acht Millenniumdoelen (Millennium Development Goals, MDGs). Inmiddels zit eenderde van de tijd erop. Dankzij de inspanningen van het Verenigd Koninkrijk (en Bob Geldof cs.) staat Afrika hoog op de agenda. Er wordt in ieder geval over gepraat, zowel bij hoge gremia in Gleneagles en New York als dichterbij huis aan de borreltafel. Bij een recent debat in De Balie over de MDGs spraken alle drie de panelleden de vrees uit dat de doelen betreffende onder meer moeder- en kindersterfte, onderwijs en het bestrijden van HIV/Aids niet zouden worden gerealiseerd. Wie worden er eigenlijk op de MDGs afgerekend, als ze niet worden gehaald?

Het aardige van de Millenniumdoelen is dat het resultaat telt, niet de inspanning. Eerdere ontwikkelingshulp was vaak nauwelijks resultaatgericht, maar zat vol goede bedoelingen. Bij de MDGs ligt dat anders. Zelfs als de rijke landen 0,7% van hun Bruto Nationaal Product zouden uitgeven aan ontwikkelingshulp is dat op zichzelf niet genoeg. Het gaat erom dat de juiste weg wordt gekozen en dat er resultaten worden geboekt. Daarvoor wordt met name het bedrijfsleven opgetrommeld en ingezet in publiekprivate partnerschappen — het nieuwste toverwoord in het wereldje van de internationale samenwerking.

Maar wie denkt dat de gemeenschappelijke resultaatverplichting leidt tot een beter beleid om ontwikkeling in de armste landen te realiseren, heeft het mis. De Millenniumdoelen worden vooral met de mond beleden, niet met de portemonnee en ze klinken nauwelijks door in het ontwikkelingsbeleid. Tot nu toe is dat beleid een lappendeken gebleven van thematische voorkeursgebieden, verschillende (soms botsende) beleidsinstrumentaria en al dan niet moreel verwerpelijke uitsluitende bepalingen — zoals in het geval van de anti-Aids-hulp van de vs, die geen verband mag houden met anticonceptie.

De stimulans die de Johannesburg-top van 2002 aan publiekprivate samenwerking gaf is al grotendeels verdampt. Het idee was dat overheden en het bedrijfsleven afspraken zouden maken over investeringen in sectoren als gezondheidszorg, energie of infrastructuur. Hoewel er een paar successen te melden zijn, tonen bedrijven zich uiterst terughoudend. Een publiekprivaat partnerschap komt er namelijk vaak op neer dat bedrijven moeten investeren in risicovolle gebieden met hoge rentevoeten, om een markt te bereiken die niet bepaald een hoge koopkracht kent. Donorlanden doen tot nu toe weinig om dat soort barrières weg te nemen.

Het is ook geen wonder dat er weinig gebeurt om de resultaten te verwezenlijken. Afgerekend op de MDGs wordt namelijk niemand. Als ze niet worden gerealiseerd, wordt louter de doelgroep gedupeerd. De armen zijn dan niets opgeschoten met vijftien jaar lang praten over armoedebestrijding. Zonder handhaving werkt geen enkele wet.

INTERVENTIE

Dat geldt ook voor internationale afspraken. Als wij gestraft zouden worden voor onze nalatigheid bij het boeken van resultaten in armoedebestrijding, zullen we misschien wél onze ontwikkelingssamenwerking gaan harmoniseren met andere donoren. Er is een stok achter de deur nodig.

Hoe kunnen we de MDGs wél realiseren? Aan een aantal randvoorwaarden moet worden voldaan. Allereerst moeten alle donorlanden hun verplichting nakomen om tenminste 0,7% van het BNP te besteden aan ontwikkelingssamenwerking. Parallel daaraan moet overeenstemming worden bereikt over hoe de doelen worden nagestreefd en waar al dat extra geld aan moet worden uitgegeven. De doellanden moeten worden begeleid en gestimuleerd om daarvoor zelf voorstellen aan te dragen. Ze moeten ook een veto hebben over de uiteindelijke besteding. De rol van de donororganisatie zou bijvoorbeeld kunnen zijn dat risico's van ondernemingen worden weggenomen of gedekt. Afspraken over toezicht en handhaving moeten worden vastgelegd bij een organisatie die niemand kan negeren — misschien zelfs de WTO, aangezien het geheel veel verband houdt met handelsafspraken. Het belangrijkste is om de werelddiplomatie net zo enthousiast over de doelen te maken als een stel popsterren aan een borreltafel. En om Afrika uit te nodigen aan de stamtafel.

HELEEN DE CONINCK

Onderzoeker Energieonderzoek Centrum Nederland

De politie dichtbij

'Wijkagent als vijand van Al Qaida' — die intrigerende kop zette het *Algemeen Dagblad* een paar maanden geleden boven een interview met een Amerikaanse expert op het terrein van veiligheid. Hij legde uit dat het de hoogste tijd was in de VS de wijkagent te introduceren: 'Dat nieuwe concept is bij ons broodnodig. Want de wijkagent kent de mensen in een buurt. Hij ziet wat er op straat dreigt mis te gaan en kan dus veel eerder ingrijpen.' Laten we dat nou al jaren geleden in Nederland hebben bedacht. Bij ons vormt de wijkagent de spil in

het politiewerk. Dagelijks heeft hij contact met de mensen op straat, de winkelier op de hoek en de jongeren uit het buurthuis.

De PvdA Tweede-Kamerfractie rondde in juni een serie werkbezoeken af waarbij met burgers en professionals werd gepraat over verbetering van de veiligheid in buurten. Onze belangrijkste conclusie is dat de politie dichtbij de mensen haar werk moet blijven doen. Onze bevindingen zijn gepubliceerd in het boekje *Bewoners verdienen veiligheid*. Het komt op een goed moment. Het politiebestedel staat volop ter discussie. Er is — soms openlijk, soms sluipend — een centralisatie van het politiewerk aan de gang. Zonneklaar is dat de huidige ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken hun greep op de politie willen versterken ten koste van de invloed van burgemeesters. Zo dreigen de banden tussen politie en bevolking eerder zwakker dan sterker te worden.

Hoe dit debat gaat aflopen is nog lastig te voorspellen. Maar er ligt inmiddels een belangrijk advies van de Commissie Leemhuis, die is ingesteld om de politie-organisatie te evalueren. Het wordt ingeluid met de slogan: *Lokaal verankerd, nationaal versterkt*. In de concrete uitwerking komt de lokale verankering er echter bekaaid vanaf, terwijl de nationale versterking het volle pond krijgt. Als het aan de Commissie ligt wordt de politie een concern. Aan de top komt een door de ministers benoemd bestuur. De burgemeesters hebben niets meer met het beheer te maken. En de concernstaf neemt in omvang toe.

De ministers zijn nu aan zet. Zij moeten begin september laten weten wat ze met de aanbevelingen gaan doen. Willen ze verder op weg naar een landelijke politie? Of zien ze kans de band tussen politie en burger juist te versterken? De PvdA is tegen een nationale politie en maakt zich zorgen over de eenzijdige aandacht voor repressie. Wij maken andere keuzes. Wij willen een veelzijdige politie, die handhaving van de openbare orde en het verlenen van hulp even belangrijk vindt als het bestrijden van criminaliteit. Wij willen een politie dichtbij huis. Waarom? Omdat de politie daar moet zijn waar overlast en criminaliteit merkbaar en zichtbaar zijn. En dat vraagt om korte lijnen. De